Opinia 27/2025 dotycząca projektu decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej, przyjętej na podstawie dyrektywy (UE) 2016/680, w sprawie odpowiedniego stopnia ochrony danych osobowych w Zjednoczonym Królestwie

Przyjęta 16 października 2025 r.

This language version has not yet been proofread.

Streszczenie

Komisja Europejska zatwierdziła swój projekt decyzji wykonawczej stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony danych osobowych w Zjednoczonym Królestwie na podstawie dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych 22 lipca 2025 r. W tym samym dniu, w ramach procedury formalnego przyjęcia projektu decyzji, Komisja Europejska zwróciła się o opinię do Europejskiej Rady Ochrony Danych („EROD").

Projekt decyzji zmienia i uzupełnia wcześniejszą, pochodzącą z czerwca 2021 r. decyzję stwierdzającą odpowiedni stopień ochrony danych osobowych w Zjednoczonym Królestwie na podstawie dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych. Ocena odpowiedniego stopnia ochrony zapewnianego w Zjednoczonym Królestwie przeprowadzona przez EROD opiera się na analizie projektu decyzji i w związku z tym koncentruje się na nowych zmianach w przepisach Zjednoczonego Królestwa o ochronie danych oraz na elementach podkreślonych w poprzedniej decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony.

EROD wykorzystała jako główny punkt odniesienia w tych pracach swoje zalecenia w sprawie odpowiedniego stopnia ochrony przekazywanych danych osobowych na mocy dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych przyjęte 2 lutego 2021 r., a także zalecenia EROD 02/2020 dotyczące niezbędnych gwarancji europejskich dla środków nadzoru oraz odpowiednie orzecznictwo. EROD z zadowoleniem przyjmuje dalsze dostosowywanie ram ochrony danych Zjednoczonego Królestwa i UE pomimo niedawnych zmian w ramach prawnych Zjednoczonego Królestwa. W tym kontekście należy podkreślić, że EROD nie oczekuje, aby ramy prawne Zjednoczonego Królestwa powielały europejskie przepisy o ochronie danych, a celem niniejszej opinii jest wskazanie konkretnych aspektów zmian prawnych od czasu przyjęcia pierwszej decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony, które mogą mieć wpływ na stopień ochrony, a także przedstawienie kwestii wymagających dodatkowych wyjaśnień, uwagi i monitorowania lub wzbudzających obawy.

W tym względzie EROD podkreśla następujące ustalenia:

EROD zauważa zmiany w przepisach regulujących dalsze przekazywanie danych osobowych do państw trzecich, w szczególności nowy orientacyjny wykaz elementów, które należy uwzględnić w teście adekwatności i które nie obejmują istotnych elementów występujących w poprzednim teście adekwatności Zjednoczonego Królestwa. EROD uważa, że zarówno ten aspekt, jak i nowe kryterium „potrzeby ułatwienia przekazywania danych osobowych do Zjednoczonego Królestwa i ze Zjednoczonego Królestwa" należy omówić bardziej szczegółowo, i zachęca Komisję Europejską do doprecyzowania oceny w tym zakresie oraz do monitorowania zmian i praktycznego stosowania nowego testu adekwatności.

EROD przyjmuje do wiadomości istotne zmiany w sposobie uregulowania zautomatyzowanego podejmowania decyzji w Zjednoczonym Królestwie, w szczególności wprowadzenie bardziej liberalnego podejścia i przyznanie nowych uprawnień Sekretarzowi Stanu. Zakres oraz uznaniowy charakter tych uprawnień mogą budzić poważne obawy, np. ze względu na ich rozległość, zwłaszcza w świetle szybko zmieniającego się otoczenia regulacyjnego i postępów w dziedzinie zautomatyzowanych technologii. EROD zwraca się do Komisji Europejskiej o przeanalizowanie tych uprawnień i monitorowanie wszelkich zmian w tym zakresie. EROD przypomina również o znaczeniu merytorycznej weryfikacji przez człowieka w celu zapewnienia zgodności z zabezpieczeniami w przypadku zautomatyzowanego podejmowania decyzji i w związku z tym wzywa Komisję Europejską do doprecyzowania w ostatecznej decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony ewentualnych

odstępstw od prawa osoby, której dane dotyczą, do żądania interwencji człowieka, oraz do monitorowania wdrażania tych zmian w praktyce.

EROD uważa za niezbędne dokonanie oceny rozszerzonych wyłączeń dotyczących bezpieczeństwa narodowego w ramach ścigania przestępstw i zachowuje szczególną czujność w odniesieniu do wszelkich odstępstw od zasady proporcjonalności, jak również od wymogu przetwarzania danych osobowych w prawnie uzasadnionym celu. Podobnie do wszelkich odstępstw od uprawnień organu nadzorczego należy podchodzić z ostrożnością. Wszelkie ograniczenia w korzystaniu z praw i wolności uznanych w Karcie praw podstawowych UE muszą zapewniać poszanowanie istoty tych praw i wolności oraz, z zastrzeżeniem zasady proporcjonalności, mogą być wprowadzone wyłącznie wtedy, gdy są konieczne i rzeczywiście odpowiadają celom interesu ogólnego uznawanym przez Unię lub potrzebie ochrony praw i wolności innych osób. EROD wzywa Komisję Europejską do uzupełnienia oceny zawartej w ostatecznej decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony oraz w szczególności do monitorowania stosowania w praktyce wyłączeń dotyczących bezpieczeństwa narodowego w odniesieniu do organów ścigania.

EROD zauważa, że czynności przetwarzania prowadzone przez organy właściwe w zakresie ścigania przestępstw mogą w szczególnych okolicznościach podlegać przepisom mającym zazwyczaj zastosowanie do przetwarzania danych osobowych przez krajowe organy bezpieczeństwa. W tym kontekście należy zwrócić szczególną uwagę na zapewnienie, aby system ochrony danych w odniesieniu do przetwarzania w kontekście bezpieczeństwa narodowego nie był rozszerzany na konteksty niezwiązane z bezpieczeństwem narodowym. EROD wzywa Komisję Europejską do monitorowania w praktyce, czy kwalifikujące się właściwe organy są w stanie zachować wyraźne rozróżnienie między różnymi celami przetwarzania, tak aby odpowiednio przestrzegać właściwych ram prawnych.

Chociaż EROD przyznaje, że system nadzoru nad organami ścigania oraz mechanizmy dochodzenia roszczeń pozostają w dużej mierze niezmienione, ponownie podkreśla potrzebę ścisłego monitorowania przez Komisję Europejską stosowania uprawnień naprawczych i środków ochrony prawnej przysługujących osobom, których dane dotyczą, w ramach systemu ochrony danych w Zjednoczonym Królestwie.

Poza ponownym wprowadzeniem klauzuli wygaśnięcia i prawnego obowiązku monitorowania EROD podkreśla znaczenie przeprowadzenia przez Komisję Europejską obowiązkowego przeglądu w terminie określonym w dyrektywie o ochronie danych w sprawach karnych, z uwzględnieniem elementów już przedstawionych w decyzji wykonawczej Komisji 2021/1773, a także wszelkich dalszych istotnych zmian.

Spis treści

1 WPROWADZENIE 5

1.1 Uwagi ogólne 5

1.2 Zakres niniejszej opinii EROD 6

1.3 Istotne zmiany w ramach prawnych Zjednoczonego Królestwa 7

2 ISTOTNE ZMIANY DOTYCZĄCE PRZEPISÓW MAJĄCYCH ZASTOSOWANIE DO PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH 7

2.1 Zabezpieczenia, prawa i obowiązki 7

2.1.1 Wykorzystanie zgody w kontekście ścigania przestępstw 8

2.1.2 Dalsze przekazywanie danych 8

2.1.3 Zautomatyzowane podejmowanie decyzji 9

2.1.4 Wymogi dotyczące rejestrowania 11

2.1.5 Wyłączenia dotyczące bezpieczeństwa narodowego w odniesieniu do organów ścigania 11

2.1.6 Współadministrowanie przez agencje wywiadu i organy ścigania Zjednoczonego Królestwa 14

2.1.7 Prawo dostępu 14

2.1.8 Nadzór i środki zaskarżenia 15

3 Przegląd, okres obowiązywania i przedłużenie obowiązywania decyzji 16

uwzględniając art. 51 ust. 1 lit. g) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (zwanej dalej „dyrektywą o ochronie danych w sprawach karnych"),

uwzględniając art. 12 i 22 swojego regulaminu wewnętrznego,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ OPINIĘ:

1 WPROWADZENIE

1.1 Uwagi ogólne

1. Komisja Europejska („Komisja") zatwierdziła projekt decyzji wykonawczej stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony danych osobowych przez Zjednoczone Królestwo na podstawie dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych („projekt decyzji") 22 lipca 2025 r. W tym samym dniu, w ramach procedury formalnego przyjęcia projektu decyzji, Komisja Europejska zwróciła się o opinię do Europejskiej Rady Ochrony Danych („EROD"). EROD zauważa, że projekt decyzji przedłuża ważność obowiązującej decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony w Zjednoczonym Królestwie[1] o sześć lat, do 27 grudnia 2031 r. EROD przypomina, że pierwotna decyzja stwierdzająca odpowiedni stopień ochrony miała wygasnąć 27 czerwca 2025 r., a zatem była już objęta technicznym, ograniczonym w czasie przedłużeniem[2], aby umożliwić Zjednoczonemu Królestwu zakończenie reform dotyczących ochrony danych[3]. Kryterium zastosowane przez Komisję do tej oceny polega na ustaleniu „czy wniosek, że Zjednoczone Królestwo zapewnia odpowiedni stopień ochrony, pozostaje uzasadniony pod względem faktycznym i prawnym w świetle zmian, jakie miały miejsce od czasu przyjęcia poprzedniej decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony w Zjednoczonym Królestwie"[4]. W rezultacie Komisja skoncentrowała swoją ocenę na nowych przepisach o ochronie danych – ustawie o wykorzystaniu danych i dostępie do danych („DUAA"), która weszła w życie 20 sierpnia 2025 r. Komisja zwróciła w szczególności uwagę na elementy wymienione w motywie 165 poprzedniej decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony w odniesieniu do Zjednoczonego Królestwa, z których wszystkie są zawarte w projekcie decyzji, a mianowicie na:

[1] Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2021/1773 z dnia 28 czerwca 2021 r. na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680, stwierdzająca odpowiedni stopień ochrony danych osobowych przez Zjednoczone Królestwo (notyfikowana jako dokument nr C(2021) 4801).
[2] Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2025/1225 z dnia 24 czerwca 2025 r. zmieniająca decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2021/1773 na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680, stwierdzającą odpowiedni stopień ochrony danych osobowych przez Zjednoczone Królestwo (notyfikowana jako dokument nr C(2025) 3898).
[3] Opinia 06/2025 dotycząca przedłużenia obowiązywania decyzji wykonawczych Komisji Europejskiej przyjmowanych na mocy RODO i dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych, a dotyczących odpowiedniego poziomu ochrony danych osobowych w Zjednoczonym Królestwie, przyjęta dnia 5 maja 2025 r., dostępna pod adresem https://www.edpb.europa.eu/system/files/2025-05/edpb-opinion-202506-uk-adequacyextension-gdpr-led_en.pdf.
[4] Motyw 4 projektu decyzji.

„stosowanie w praktyce przepisów dotyczących przekazywania danych osobowych do państw trzecich oraz na wpływ, jaki może to mieć na stopień ochrony zapewnianej danym przekazywanym na mocy niniejszej decyzji, oraz na skuteczność wykonywania praw indywidualnych, w tym na wszelkie istotne zmiany w prawie i praktyce dotyczące wyjątków lub ograniczeń takich praw. W monitorowaniu Komisja uwzględniła między innymi zmiany w orzecznictwie oraz nadzór ze strony Komisarza ds. Informacji i innych niezależnych organów". [5]

2. Komisja stwierdza, że na podstawie tej oceny Zjednoczone Królestwo nadal zapewnia odpowiedni stopień ochrony danych osobowych przekazywanych z Unii Europejskiej do Zjednoczonego Królestwa w ramach zakresu stosowania dyrektywy (UE) 2016/680.

3. EROD zgadza się, że główny nacisk w ocenie należy położyć na nowe zmiany w przepisach Zjednoczonego Królestwa o ochronie danych oraz na elementy podkreślone w poprzedniej decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony. EROD przyjmuje, że Komisja oceniła wszystkie elementy wymienione w art. 36 ust. 2 dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych i wszystkie istotne zmiany w ogólnych ramach prawnych Zjednoczonego Królestwa wykraczających poza DUAA zanim stwierdziła, że ogólne ramy prawne Zjednoczonego Królestwa nadal zapewniają odpowiedni stopień ochrony danych osobowych przekazywanych z Unii Europejskiej do Zjednoczonego Królestwa w ramach zakresu stosowania dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych. EROD z zadowoleniem przyjęłaby jednak wyraźne sprecyzowanie tej kwestii w ostatecznej decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony. EROD z zadowoleniem przyjęłaby również stwierdzenie ze strony Komisji, że będzie ona nadal na bieżąco oceniać te elementy w ramach swojej roli w zakresie monitorowania.

4. Biorąc pod uwagę, że niektóre zmiany legislacyjne, wymogi prawne i zabezpieczenia mają podobne zastosowanie zarówno w ramach systemu dostępu organów publicznych do danych, jak i w ramach dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych, odpowiednie oceny EROD zostaną uwzględnione zarówno w niniejszej opinii, jak i w opinii 26/2025, aby zapewnić spójność i kompletność.

5. EROD zauważa również, że zgodnie z art. 47 i 94 rozporządzenia (UE) 2018/1725[6] instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii Europejskiej mogą przekazywać dane osobowe państwom trzecim, terytoriom, sektorom lub organizacjom międzynarodowym – w przypadku których Komisja uznała na podstawie art. 36 ust. 3 dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych, że zapewniają one odpowiedni stopień ochrony – pod warunkiem że dane przekazywane są wyłącznie do celów realizacji zadań wchodzących w zakres kompetencji administratora, bez konieczności uzyskania dodatkowego zezwolenia. Biorąc pod uwagę istniejącą współpracę między unijnymi organami ścigania, takimi jak Europol i Eurojust, a ich odpowiednikami w Zjednoczonym Królestwie, EROD zwraca się do Komisji o przypomnienie o tej możliwości prawnej w motywach projektu decyzji.

1.2 Zakres niniejszej opinii EROD

6. Zgodnie z art. 51 ust. 1 lit. g) dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych oczekuje się, że EROD przedstawi Komisji niezależną opinię na potrzeby oceny, czy stopień ochrony w państwie trzecim jest odpowiedni. Ze względu na szczególną sytuację Zjednoczonego Królestwa projekt decyzji uzupełnia decyzję stwierdzającą odpowiedni stopień ochrony z 2021 r., która nadal obowiązuje w odniesieniu do

[5] Motyw 6 projektu decyzji.

[6] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

części nieuwzględnionych wyraźnie w projekcie decyzji. Podobnie w niniejszej opinii EROD opiera się na swojej poprzedniej opinii i rozwija ją[7]. W konsekwencji przedstawiona w niej analiza i zawarte w niej uwagi EROD co do zasady pozostają aktualne.

7. Biorąc pod uwagę powyższe oraz ze względu na ograniczone ramy czasowe przyznane EROD na przyjęcie niniejszej opinii, EROD skoncentrowała swoje uwagi i analizę na wybranych punktach przedstawionych w projekcie decyzji, w szczególności w przypadkach wymagających dalszego doprecyzowania, dodatkowych informacji lub przyszłego monitorowania przez Komisję.

1.3 Istotne zmiany w ramach prawnych Zjednoczonego Królestwa

8. Jak wyjaśniono w projekcie decyzji[8], po zakończeniu okresu wdrażania uzgodnionego w umowie o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z UE[9], w dniu 31 grudnia 2020 r. Zjednoczone Królestwo zamierzało przyjąć nowy system ochrony danych, który różni się od ram prawnych UE. Od tego czasu Zjednoczone Królestwo wprowadziło zmiany w swoich obowiązujących ramach ochrony danych – przede wszystkim w drodze DUAA – skutkujące ograniczonymi modyfikacjami różnych aspektów tych ram.

9. Niniejsza opinia odnosi się do istotnych zmian legislacyjnych wprowadzonych ustawą DUAA oraz do sposobu, w jaki zmiany te wpływają na ochronę danych w ramach prawnych Zjednoczonego Królestwa. Chociaż większość zmian wprowadzonych do ram ochrony danych Zjednoczonego Królestwa ma na celu sprecyzowanie przepisów i ułatwienie przestrzegania prawa, EROD uważa, że niektóre z nowych niesprawdzonych zmian prawnych, które – w zależności od ich wdrożenia – mogą mieć wpływ na stopień ochrony, powinny zostać doprecyzowane i starannie monitorowane przez Komisję. Na podstawie dodatkowych wyjaśnień przedstawionych przez Komisję EROD uznaje, że Komisja zamierza przeanalizować rozwój niektórych z tych zmian, i zwraca się do Komisji o wskazanie w ostatecznej decyzji obszarów, które Komisja zamierza uważnie monitorować.

2 ISTOTNE ZMIANY DOTYCZĄCE PRZEPISÓW MAJĄCYCH ZASTOSOWANIE DO PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH

2.1 Zabezpieczenia, prawa i obowiązki

[7] Opinia 15/2021 dotycząca projektu decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej przyjętej na podstawie dyrektywy (UE) 2016/680 w sprawie odpowiedniego stopnia ochrony danych osobowych w Zjednoczonym Królestwie, przyjęta 13 kwietnia 2021 r.

[8] Zob. motyw 2 projektu decyzji.

[9] Okres wdrażania to okres uzgodniony w umowie o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z UE, w którym to okresie Zjednoczone Królestwo nie jest już członkiem UE, lecz nadal podlega przepisom UE i pozostaje członkiem jednolitego rynku i unii celnej. Zob. ustawa z 2020 r. o wystąpieniu z Unii Europejskiej (umowa o wystąpieniu).

2.1.1 Wykorzystanie zgody w kontekście ścigania przestępstw

10. EROD przyjmuje do wiadomości wyjaśnienia Komisji dotyczące zmian technicznych w definicji[10] zgody, warunków jej uzyskania[11] i ogólnego dostosowania pojęcia zgody w części drugiej i części trzeciej ustawy o ochronie danych z 2018 r. („DPA 2018"), przy czym motywy 35 i 36 decyzji wykonawczej 2021/1773 pozostają aktualne i zgodnie z nimi zgoda sama w sobie nie stanowi podstawy prawnej przetwarzania, w tym przekazywania, danych osobowych w kontekście zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania lub ścigania czynów zabronionych lub wykonywania kar.

11. EROD z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja, podobnie jak w przypadku oceny z 2021 r., przeanalizowała wykorzystanie zgody w kontekście ścigania przestępstw. EROD przypomina, że „zgoda osoby, której dane dotyczą, nie powinna stanowić podstawy prawnej przetwarzania danych osobowych przez właściwe organy"[12]. W związku z tym EROD potwierdza konieczność przeprowadzenia takiej analizy przy ocenie stopnia ochrony na podstawie art. 36 dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych[13].

2.1.2 Dalsze przekazywanie danych

12. Gdy właściwy organ zamierza udostępnić dane osobowe przetwarzane na podstawie części 3 DPA 2018 organom ścigania państwa trzeciego, zastosowanie mają szczególne wymagania. W szczególności takie przekazywanie może mieć miejsce, gdy zostało zatwierdzone w rozporządzeniach wydanych przez Sekretarza Stanu lub, w przypadku braku takich rozporządzeń, na podstawie odpowiednich zabezpieczeń. Jeżeli przekazanie nie może opierać się ani na rozporządzeniu, ani na odpowiednich zabezpieczeniach, może nastąpić wyłącznie w niektórych, określonych okolicznościach, zwanych „szczególnymi okolicznościami", odpowiadających sytuacjom i warunkom kwalifikującym się jako „odstępstwa" na podstawie art. 38 dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych.

13. Chociaż Komisja zauważa, że „system międzynarodowego przekazywania danych osobowych ze Zjednoczonego Królestwa pozostaje bardzo zbliżony do przepisów określonych w rozdziale V dyrektywy (UE) 2016/680", w projekcie decyzji wskazano także, że standard prawny dotyczący rozporządzeń zatwierdzających przekazywanie danych, które w poprzednim art. 74A DPA 2018 określano jako rozporządzenia stwierdzające odpowiedni stopień ochrony, oraz odpowiednich zabezpieczeń został przeformułowany. Zamiast odnosić się do odpowiedniego poziomu ochrony, nowy „test ochrony danych" ustanowiony w art. 74AB DPA 2018 wymaga, aby standard ochrony osób, których dane dotyczą, w państwach trzecich lub organizacjach międzynarodowych będących odbiorcami danych „nie był znacznie niższy" niż standard przewidziany dla osób, których dane dotyczą, w odpowiednich przepisach Zjednoczonego Królestwa o ochronie danych.

14. W tym kontekście EROD zauważa, że elementy, które Sekretarz Stanu powinien uwzględnić w ocenie odpowiedniego stopnia ochrony zgodnie z art. 74AB ust. 2 DPA 2018, wydają się ograniczone w porównaniu z ocenianymi w ramach poprzednich rozporządzeń stwierdzających odpowiedni stopień

[10] Zob. art. 69 ust. 2 pkt 1A ustawy z 2025 r. o wykorzystaniu danych i dostępie do danych, który wprowadzi następującą definicję zgody: „oznacza dobrowolne, konkretne, świadome i jednoznaczne okazanie woli, którym osoba, której dane dotyczą, w formie oświadczenia lub wyraźnego działania potwierdzającego, przyzwala na przetwarzanie dotyczących jej danych osobowych" w brzmieniu art. 4 pkt 11 RODO UK 2018.
[11] Zob. art. 69 ust. 4 ustawy z 2025 r. o wykorzystaniu danych i dostępie do danych, w którym określone zostaną warunki wyrażenia zgody.
[12] Jak wskazano w pkt 35 zaleceń EROD 01/2021 w sprawie odpowiedniego stopnia ochrony przekazywanych danych osobowych na mocy dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych, przyjętych 2 lutego 2021 r.
[13] Zob. pkt 37 opinii EROD 15/2021.

ochrony[14]. EROD zwraca uwagę na usunięcie niektórych czynników, które jej zdaniem odgrywają ważną rolę w ocenie, czy państwo trzecie zapewnia zasadniczo równoważny stopień ochrony danych osobowych. Chodzi w szczególności o (i) przepisy państwa trzeciego dotyczące „bezpieczeństwa publicznego, obrony, bezpieczeństwa narodowego i prawa karnego oraz dostępu organów publicznych do danych osobowych", (ii) orzecznictwo, (iii) ogólną ocenę odpowiednich ram prawnych, w tym w zakresie dostępu organów publicznych do danych, (iv) istnienie skutecznych i możliwych do wyegzekwowania praw osób, których dane dotyczą oraz (v) odniesienie do jednego lub większej liczby skutecznie funkcjonujących niezależnych organów nadzorczych (zamiast tego nowy test odnosi się do „organu odpowiedzialnego za egzekwowanie ochrony osób, których dane dotyczą, w związku z przetwarzaniem danych osobowych").

15. Chociaż uznaje się, że zalecenia w sprawie odpowiedniego stopnia ochrony przekazywanych danych osobowych na mocy dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych zawierają jedynie ograniczone szczegóły dotyczące tego aspektu, EROD przypomina swoje stanowisko, zgodnie z którym „dalsze przekazywanie danych osobowych przez pierwotnego odbiorcę do innego państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej nie może podważać przewidzianego w Unii stopnia ochrony osób fizycznych, których dane są przekazywane", czego nie można interpretować jako nieobejmującego potrzeby ustanowienia niezależnego organu nadzorczego oraz skutecznych i możliwych do wyegzekwowania praw osób, których dane dotyczą. W związku z tym EROD zachęca Komisję do szczegółowego odniesienia się do tych zmian i dopracowania oceny nowego testu ochrony danych.

16. EROD rozumie, że nowe przepisy dotyczące przekazywania danych osobowych do państw trzecich mają na celu zapewnienie dodatkowej elastyczności. Jednocześnie EROD zwraca się do Komisji o monitorowanie stosowania tych przepisów w praktyce. Jest to szczególnie istotne w odniesieniu do nowego uprawnienia Sekretarza Stanu do wydawania rozporządzeń określających i zatwierdzających przekazanie danych, w oparciu o nowy test ochrony danych, za pomocą dowolnych środków, w tym przez odniesienie do sektorów geograficznych w danym państwie, administratorów lub podmiotów przetwarzających, odbiorców danych, rodzajów danych, sposobów przekazywania danych oraz instrumentów prawnych. Pozostaje na przykład niejasne, w jaki sposób konkretny administrator lub podmiot przetwarzający mający siedzibę w państwie trzecim, które nie zostało uznane za zapewniające odpowiedni stopień ochrony, spełniałby warunki testu ochrony danych, jeżeli chodzi o skuteczne mechanizmy dochodzenia roszczeń lub prawa osób, których dane dotyczą, które nie zostały jeszcze ustanowione w ramach prawnych tego państwa trzeciego.

17. Ponadto EROD zwraca się do Komisji o sprecyzowanie w jej decyzji, że kryterium „potrzeby ułatwienia przekazywania danych osobowych do Zjednoczonego Królestwa i ze Zjednoczonego Królestwa" (art. 74AA ust. 3 DPA 2018) nie jest elementem testu ochrony danych, a jedynie dodatkowym czynnikiem, który Sekretarz Stanu może rozważyć w przypadku spełnienia wszystkich kryteriów testu, ponieważ nie wynika to całkowicie jasno z tekstu ustawy. W tym względzie EROD zwraca się do Komisji o monitorowanie praktycznych skutków art. 74AA ust. 3 DPA 2018, ponieważ dopiero praktyka pokaże, jaką rolę w tym kontekście odegra „potrzeba ułatwienia przekazywania danych osobowych do Zjednoczonego Królestwa i ze Zjednoczonego Królestwa".

2.1.3 Zautomatyzowane podejmowanie decyzji

18. EROD przyjmuje do wiadomości art. 80 DUAA, który wprowadza istotne zmiany w sposobie regulowania zautomatyzowanego podejmowania decyzji w Zjednoczonym Królestwie. EROD zauważa,

[14] Skreślony obecnie przepis art. 74A ust. 4 DPA 2018 zawierał wykaz kryteriów, który był identyczny z tym zawartym w art. 36 ust. 3 dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych.

że w DUAA przyjęto bardziej liberalne podejście, stanowiące odejście od bardziej restrykcyjnego podejścia Unii Europejskiej. Osoby fizyczne co do zasady tracą prawo do tego, by nie podlegać zautomatyzowanym decyzjom, z wyjątkiem przypadków dotyczących danych wrażliwych. W następstwie wprowadzenia nowych art. 50A−50D DPA 2018 organy ścigania mogą podejmować istotne decyzje z wykorzystaniem zautomatyzowanych procesów, niezależnie od podstawy prawnej, na której się opierają, pod warunkiem wdrożenia odpowiednich zabezpieczeń. Zabezpieczenia te obejmują przekazywanie osobie, której dane dotyczą, informacji na temat istotnych decyzji podejmowanych na podstawie zautomatyzowanego przetwarzania danych i powiązanego przetwarzania danych osobowych, podobnie jak przewidziano w art. 11 i motywie 38 dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych. Ponadto osobie, której dane dotyczą, należy zapewnić możliwość przedstawienia uwag dotyczących takich decyzji, żądania interwencji człowieka ze strony administratora w celu dokonania przeglądu takiej zautomatyzowanej decyzji, jak również odwołania się od niej[15].

19. W rezultacie nacisk w ustawie przesuwa się z ograniczenia stosowania zautomatyzowanego podejmowania decyzji na zapewnienie przejrzystości, weryfikacji przez człowieka i mechanizmów kontroli ryzyka. Chociaż Komisja dostrzega tę zmianę w motywie 43 i analizuje ją w motywie 47, EROD zwraca się do Komisji o bardziej szczegółowe wyjaśnienie, dlaczego uznaje, że nowe podejście nadal zapewnia wystarczający stopień ochrony. W związku z tym EROD zachęca Komisję do zawarcia w ostatecznej decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony bardziej szczegółowej analizy tej zasadniczej zmiany.

20. EROD przyjmuje też do wiadomości zakres swobody przyznany Sekretarzowi Stanu w kontekście zautomatyzowanego podejmowania decyzji[16]. EROD uznaje, że Sekretarzowi Stanu przyznano szeroki zakres swobody w odniesieniu do określania, co kwalifikuje się jako „znaczące zaangażowanie człowieka" i „istotna decyzja o podobnie znaczących skutkach". Zakres oraz uznaniowy charakter tych uprawnień mogą budzić poważne obawy, np. ze względu na ich rozległość, zwłaszcza w świetle szybko zmieniającego się otoczenia regulacyjnego i postępów w dziedzinie zautomatyzowanych technologii, takich jak sztuczna inteligencja. W związku z tym EROD zwraca się do Komisji o przeanalizowanie tych nowo przyznanych uprawnień Sekretarza Stanu i monitorowanie wszelkich zmian w tym zakresie.

21. W tym kontekście EROD zwraca szczególną uwagę na rolę i znaczenie prawa osoby, której dane dotyczą, do żądania interwencji człowieka. W zaleceniach EROD w sprawie odpowiedniego stopnia ochrony przekazywanych danych osobowych na mocy dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych podkreślono znaczenie tego prawa, w szczególności prawa do wyrażenia własnego stanowiska, uzyskania wyjaśnienia decyzji podjętej po przeprowadzeniu takiej oceny lub do jej zaskarżenia[17]. Chociaż prawo do żądania interwencji człowieka zasadniczo nadal jest jednym z kluczowych zabezpieczeń w przypadku zautomatyzowanego podejmowania decyzji, EROD zauważa, że w ramach prawnych Zjednoczonego Królestwa dotyczących ścigania przestępstw wprowadzono nowe wyłączenie, które umożliwia organom ścigania niestosowanie zabezpieczeń wymienionych w art. 50C ust. 2 DPA 2018, na przykład w celu uniknięcia utrudniania dochodzenia[18]. Wyłączenie to

[15] Art. 50C ust. 2 DPA 2018.
[16] Zob. motyw 46 projektu decyzji.
[17] Zob. pkt 66 zaleceń EROD 01/2021 w sprawie odpowiedniego stopnia ochrony przekazywanych danych osobowych na mocy dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych, przyjętych 2 lutego 2021 r.
[18] Art. 50C ust. 4 lit. b) DUAA.

wymaga obecnie ponownego rozpatrzenia zautomatyzowanej decyzji przy znaczącym zaangażowaniu człowieka „tak szybko [po jej podjęciu], jak jest to w rozsądny sposób wykonalne”[19].

22. Wprowadzenie takich wyłączeń mogłoby stwarzać ryzyko dla praw i wolności osób, których dane dotyczą, jeżeli nie będzie ściśle monitorowane. W tym celu, aby uniknąć luk w nadzorze, należy starannie stosować przewidziany w tym wyłączeniu wymóg terminowego ponownego rozpatrzenia. Jeżeli kryteria tego udziału człowieka byłyby interpretowane zbyt szeroko lub weryfikacja byłaby opóźniona, mogłoby to prowadzić do niewystarczającej kontroli i osłabienia rozliczalności. W tym kontekście EROD przywołuje orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE), w szczególności wyrok Trybunału w sprawie PNR, w którym wskazał, że znacząca i merytoryczna weryfikacja przez człowieka musi poprzedzać wszelkie użyteczne operacyjnie wyniki uzyskane w ramach zautomatyzowanych systemów profilowania lub dopasowywania[20]. Stanowisko TSUE w sprawie uprzedniej weryfikacji przez człowieka w kontekście PNR zapewnia ważne wytyczne dotyczące wdrażania zabezpieczeń dotyczących zautomatyzowanego podejmowania decyzji określonych w dyrektywie o ochronie danych w sprawach karnych. Ponieważ znacząca interwencja człowieka ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia zgodności z zabezpieczeniami w przypadku zautomatyzowanego podejmowania decyzji, EROD wzywa Komisję do uwzględnienia w decyzji oceny tego nowo wprowadzonego wyłączenia oraz do monitorowania jego wdrażania w praktyce.

2.1.4 Wymogi dotyczące rejestrowania

23. EROD przypomniała w swoich zaleceniach 01/2021, że środki przewidziane w ramach ochrony danych państwa trzeciego umożliwiające właściwemu organowi wykazanie ich zgodności „powinny obejmować prowadzenie rejestrów lub dzienników czynności przetwarzania danych przez odpowiedni okres”[21]. W swoim projekcie decyzji Komisja przyznaje, że taki obowiązek nadal istnieje w ramach prawnych Zjednoczonego Królestwa, ale został zmieniony przez DUAA, ponieważ administrator danych nie ma już obowiązku rejestrowania konkretnego powodu przeglądania lub ujawniania danych osobowych[22]. Zniesienie tego obowiązku stanowi odejście od wymogów dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych, które przewidują kompleksowe rejestrowanie w celu zapewnienia przejrzystości i rozliczalności. Dyrektywa o ochronie danych w sprawach karnych wymaga prowadzenia szczegółowych rejestrów wykazujących zgodność przetwarzania z prawem, w tym uzasadnienie dostępu, w celu ułatwienia audytów i zapobiegania niewłaściwemu wykorzystywaniu. Brak obowiązkowego rejestrowania uzasadnień w nowym systemie może utrudnić zarówno administratorowi, jak i organom nadzorczym weryfikację, czy dostęp do danych uzyskano zgodnie z prawem. EROD zwraca się do Komisji o dalsze odniesienie się w ostatecznej decyzji do tych ograniczonych wymogów dotyczących rejestrowania oraz o monitorowanie, czy zmiana ta nie wpływa negatywnie na nadzór i wykonywanie praw przez osoby, których dane dotyczą.

2.1.5 Wyłączenia dotyczące bezpieczeństwa narodowego w odniesieniu do organów ścigania

24. W art. 88 DUAA zaktualizowano istniejące wyłączenia dotyczące bezpieczeństwa narodowego w ramach ścigania przestępstw, tak aby odpowiadały wyłączeniom przewidzianym w RODO UK oraz

[19] Zob. również arkusz informacyjny Departamentu Nauki, Innowacji i Technologii na temat ustawy o wykorzystaniu danych i dostępie do danych: RODO UK i DPA, opublikowany 27 czerwca 2025 r., s. 14, https://www.gov.uk/government/publications/data-use-and-access-act-2025-factsheets/data-use-and-access-act-factsheet-uk-gdpr-and-dpa.
[20] Wyrok z dnia 21 czerwca 2022 r., C-817/19, EU:C:2022:491, pkt 179.
[21] Zob. pkt 66 zaleceń EROD 01/2021 w sprawie odpowiedniego stopnia ochrony przekazywanych danych osobowych na mocy dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych, przyjętych 2 lutego 2021 r.
[22] Zob. motywy 48 i 49 projektu decyzji.

w systemach służb wywiadu[23]. Chociaż organy ścigania mogą już ograniczać niektóre obowiązki ze względu na ochronę bezpieczeństwa narodowego – takie jak obowiązki dotyczące praw osób, których dane dotyczą – art. 78A DPA 2018[24] obejmie również większość zasad ochrony danych[25] i niektóre wymogi dotyczące międzynarodowego przekazywania danych[26] jako przepisy, od których można zastosować odstępstwo, jeżeli jest to konieczne do celów ochrony bezpieczeństwa narodowego. Ponadto w takich okolicznościach można zastosować odstępstwo od niektórych uprawnień Komisarza ds. Informacji do wejścia do pomieszczeń w celu przeprowadzenia inspekcji i podjęcia działań w zakresie egzekwowania prawa[27].

25. O zmianach tych nie wspomniano ani w projekcie decyzji, ani w projekcie decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony na podstawie art. 45 RODO. EROD uważa jednak, że dokonanie oceny tych rozszerzonych wyłączeń w świetle zasad konieczności i proporcjonalności ma zasadnicze znaczenie. W tym kontekście EROD przypomina drugą z czterech tzw. „podstawowych europejskich gwarancji": wszelkie ograniczenia w korzystaniu z praw i wolności uznanych w Karcie muszą szanować istotę tych praw i wolności i, z zastrzeżeniem zasady proporcjonalności, mogą być wprowadzone wyłącznie wtedy, gdy są konieczne i rzeczywiście odpowiadają celom interesu ogólnego uznawanym przez Unię lub potrzebom ochrony praw i wolności innych osób[28]. EROD wyraża zaniepokojenie odstępstwami od kluczowych zasad ochrony danych, wymogów dotyczących międzynarodowego przekazywania danych oraz uprawnień Komisarza ds. Informacji.

26. Zgodnie ze zmienionym przepisem od pięciu z sześciu zasad ochrony danych można zastosować odstępstwo, jeżeli jest to konieczne do celów ochrony bezpieczeństwa narodowego[29]. Zasady te stanowią między innymi, że cel ścigania przestępstw, w jakim gromadzone są dane osobowe, musi być konkretny, wyraźny i prawnie uzasadniony, a dane osobowe muszą być adekwatne, stosowne i nienadmierne w stosunku do tych celów. Stanowią one również, że dane osobowe muszą być prawidłowe i przechowywane tylko tak długo, jak jest to konieczne. Jak wspomniano powyżej, przyszłe wyłączenia dodatkowo obejmują niektóre wymogi dotyczące międzynarodowego przekazywania danych, takie jak tzw. drugi warunek międzynarodowego przekazywania danych określony w art. 73 ust. 3 DPA 2018. Warunek ten wymaga, aby przekazywanie danych opierało się na rozporządzeniach stwierdzających odpowiedni stopień ochrony, odpowiednich zabezpieczeniach lub – jeżeli żadne z nich nie ma zastosowania – na szczególnych okolicznościach. Wyłączenia te mają również wpływ na

[23] Zob. również arkusz informacyjny Departamentu Nauki, Innowacji i Technologii na temat ustawy o wykorzystaniu danych i dostępie do danych: RODO UK i DPA, opublikowane 27 czerwca 2025 r., s. 14, https://www.gov.uk/government/publications/data-use-and-access-act-2025-factsheets/data-use-and-access-act-factsheet-uk-gdpr-and-dpa.

[24] DUAA będzie wprowadzana etapami. Główne zmiany w przepisach o ochronie danych w części 5 DUAA wejdą w życie w ramach etapu 3, około 6 miesięcy po wydaniu zgody królewskiej, https://www.gov.uk/guidance/data-use-and-access-act-2025-plans-for-commencement.

[25] Art. 78A ust. 1, ust. 2 lit. a) i ust. 3 ustawy o ochronie danych z 2018 r., w brzmieniu wprowadzonym art. 88 DUAA.

[26] Art. 78A ust. 1, ust. 2 lit. d) i ust. 4 ustawy o ochronie danych z 2018 r., w wprowadzonym art. 88 DUAA.

[27] Art. 78A ust. 1, ust. 2 lit. e), f) i g) ustawy o ochronie danych z 2018 r., w brzmieniu wprowadzonym art. 88 DUAA.

[28] Zalecenia 02/2020 dotyczące niezbędnych gwarancji europejskich dla środków nadzoru, przyjęte 10 listopada 2020 r., s. 10.

[29] Zgodnie z art. 78A ust. 2 i 3 ustawy o ochronie danych z 2018 r. część 3 rozdział 2 tej ustawy nie ma zastosowania, jeżeli jest to konieczne do celów ochrony bezpieczeństwa narodowego, z wyjątkiem a) art. 35 ust. 1 (pierwsza zasada ochrony danych) w zakresie, w jakim wymaga on zgodności przetwarzania danych osobowych z prawem; b) art. 35 ust. 2–5 (zgodność przetwarzania danych z prawem i ograniczenia przetwarzania danych wrażliwych); c) art. 42 (zabezpieczenia: przetwarzanie danych wrażliwych) oraz d) załącznika 8 (warunki przetwarzania danych wrażliwych).

uprawnienia Komisarza ds. Informacji, np. uprawnienie do wydawania zawiadomień informacyjnych i egzekucyjnych[30].

27. EROD zauważa, że chociaż wyłączenia te wyraźnie odbiegają od dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych, są one bardzo zbliżone do wyjątków i ograniczeń dotyczących bezpieczeństwa narodowego przewidzianych w art. 11 zmodernizowanej Konwencji 108 Rady Europy o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych („konwencja 108+")[31], którą Zjednoczone Królestwo podpisało 10 października 2018 r., ale która w dniu wydania niniejszej opinii nie została jeszcze ratyfikowana przez Zjednoczone Królestwo ani nie weszła w życie[32]. W tym względzie EROD przypomina, że komitet doradczy ds. konwencji o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych (T-PD) wydał niedawno wytyczne dotyczące ogólnych zasad określonych w art. 11 konwencji 108+[33].

28. W swoich wytycznych Rada Europy wyraźnie podkreśla, że żadne wyjątki nie mają zastosowania między innymi od zasad proporcjonalności i zgodności celu przetwarzania z prawem. Oznacza to, że należy zapewnić proporcjonalność przetwarzania danych, a także spełnić wymogi dotyczące przetwarzania danych osobowych w prawnie uzasadnionym celu. Zgodnie z wytycznymi T-PD EROD zachowuje szczególną czujność w odniesieniu do wszelkich odstępstw od zasady proporcjonalności, jak również od wymogu przetwarzania danych osobowych w prawnie uzasadnionym celu. Podobnie, zdaniem EROD, należy podchodzić z ostrożnością do wszelkich wyłączeń z uprawnień organu nadzorczego. Chociaż w kontekście przetwarzania danych w związku z bezpieczeństwem narodowym mogą być właściwe szczególne wymogi dotyczące działań nadzorczych, takie jak poświadczenia bezpieczeństwa, zasadnicze znaczenie ma zapewnienie skutecznego nadzoru, aby zapobiec powstaniu próżni nadzorczej. W tym samym duchu art. 11 ust. 3 konwencji 108+ stanowi, że odstępstwa od jej art. 15[34] pozostają „bez uszczerbku dla wymogu przewidującego, że czynności przetwarzania do celów bezpieczeństwa narodowego i obrony muszą również podlegać niezależnemu i skutecznemu przeglądowi i nadzorowi na mocy ustawodawstwa krajowego danej strony konwencji". Ponadto wszelkie wyłączenia należy interpretować w sposób jak najbardziej restrykcyjny. Fakt, że dane osobowe są przetwarzane do celów bezpieczeństwa narodowego, nie powinien zatem sam w sobie być wystarczający do powołania się na wyłączenie. Należy jasno stwierdzić, że wyłączenie z systemu ochrony danych należy stosować indywidualnie w zależności od przypadku i tylko wtedy, gdy jest to konieczne i proporcjonalne[35].

29. Ponieważ projekty decyzji stwierdzających odpowiedni stopień ochrony nie odnoszą się do tej kwestii, EROD wzywa Komisję do uzupełnienia jej oceny zawartej w projekcie decyzji, a także do szczególnego

[30] Zawiadomienia informacyjne zobowiązują administratora lub podmiot przetwarzający do przekazania Komisarzowi informacji w uzasadniony sposób niezbędnych do wykonywania jego zadań. Zawiadomienia egzekucyjne upoważniają Komisarza do zobowiązania danej osoby do podjęcia (lub powstrzymania się od podjęcia) określonych działań, jeżeli Komisarz stwierdzi, że osoba ta nie wywiązuje się z określonych obowiązków w zakresie ochrony danych.

[31] Protokół zmieniający Konwencję o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych (CETS nr 223).

[32] https://www.coe.int/en-GB/web/conventions/full-list?module=signatures-by-treaty&treatynum=223.

[33] https://rm.coe.int/t-pd-2021-7rev13-interpretation-of-general-principles-article-11-c108-/1680b6c146.

[34] W art. 15 konwencji 108+ określono, w jaki sposób strony konwencji, przez ustanowienie jednego lub więcej organów nadzorczych, muszą zapewnić przestrzeganie jej postanowień.

[35] Zob. także art. 11 konwencji 108+, który stanowi, że wyjątki muszą być przewidziane ustawą, muszą respektować istotę podstawowych praw i wolności oraz muszą stanowić niezbędny i proporcjonalny środek w społeczeństwie demokratycznym. Zgodnie z wytycznymi TP-D w sprawie ogólnych zasad określonych w art. 11 oznacza to, że należy wyważyć interesy pomiędzy koniecznością ustanowienia odstępstw od niektórych postanowień konwencji a poszanowaniem praw człowieka i podstawowych wolności osób fizycznych, a także uzasadnić takie wyważenie.

monitorowania stosowania w praktyce wyłączeń dotyczących bezpieczeństwa narodowego w odniesieniu do organów ścigania.

2.1.6 Współadministrowanie przez agencje wywiadu i organy ścigania Zjednoczonego Królestwa

30. Na podstawie zmian wprowadzonych DUAA czynności przetwarzania prowadzone przez organy właściwe w zakresie ścigania przestępstw mogą w szczególnych okolicznościach podlegać przepisom mającym zazwyczaj zastosowanie do przetwarzania danych osobowych przez krajowe organy bezpieczeństwa[36]. Innymi słowy, z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 89 DUAA, system ochrony danych w odniesieniu do przetwarzania w kontekście bezpieczeństwa narodowego ustanowiony w części 4 DPA 2018 zostaje rozszerzony na przetwarzanie danych przez organy ścigania.

31. Komisja podkreśla, że warunki określone w art. 89 DUAA przewidują ścisłe zabezpieczenia: właściwy organ musi zostać określony jako „kwalifikujący się właściwy organ" w rozporządzeniach wydanych przez Sekretarza Stanu, który dodatkowo musi wyznaczyć konkretną czynność przetwarzania prowadzoną przez kwalifikujący się właściwy organ jako współadministratora z co najmniej jedną służbą wywiadu do celów ochrony bezpieczeństwa narodowego[37].

32. EROD przyznaje, że zabezpieczenia te wiążą się ze znacznymi ograniczeniami, i zwraca się do Komisji o monitorowanie wdrażania tych przepisów w praktyce. Szczególną uwagę należy zwrócić na zapewnienie, aby część 4 DPA 2018 była ściśle stosowana do operacji przetwarzania w kontekście bezpieczeństwa narodowego, bez rozszerzania jej na inne konteksty. Chociaż w kwestiach bezpieczeństwa narodowego państwom przysługuje szeroki margines swobody, co uznaje również Europejski Trybunał Praw Człowieka[38], EROD uważa, że zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego muszą być możliwe do odróżnienia − ze względu na ich charakter, wagę oraz szczególne okoliczności − od ogólnych zagrożeń dla bezpieczeństwa publicznego lub od poważnych przestępstw. Tylko w takich przypadkach działanie organów ścigania w ramach systemu ochrony danych służb wywiadu jest zgodne z zasadami konieczności i proporcjonalności[39]. Ponadto EROD uważa za konieczne monitorowanie, czy kwalifikujące się właściwe organy są w stanie w praktyce utrzymać wyraźne rozróżnienie między różnymi celami przetwarzania, tak aby odpowiednio stosować właściwe ramy prawne.

2.1.7 Prawo dostępu

33. W DUAA określono, że osoby, których dane dotyczą, mają prawo do odpowiednich informacji wyłącznie w zakresie, w jakim administrator jest w stanie je przekazać na podstawie rozsądnego i proporcjonalnego wyszukiwania. Zmianę tę wprowadzono w odniesieniu do zarówno ścigania przestępstw, jak i systemu bezpieczeństwa narodowego[40].

34. Komisja tłumaczy to jako doprecyzowanie zgodne z utrwalonymi standardami wypracowanymi w krajowym orzecznictwie, które uwzględniają również interesy osoby, której dane dotyczą. EROD

[36] Zob. motyw 72 projektu decyzji wykonawczej Komisji na podstawie rozporządzenia (UE) 2016/679, który jest w tym względzie równie istotny dla obu opinii EROD (zob. również pkt 4 powyżej).
[37] Zob. motyw 73 projektu decyzji wykonawczej Komisji na podstawie rozporządzenia (UE) 2016/679, który jest w tym względzie równie istotny dla obu opinii EROD (zob. również pkt 4 powyżej).
[38] ETPC, Big Brother Watch i in. przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, 25 maja 2021 r., pkt 350.
[39] Wynika to z orzecznictwa TSUE, który po poddaniu ustawodawstwa państw członkowskich zezwalających na zatrzymywanie danych osobowych i dostęp do nich przez organy publiczne analizie konieczności i proporcjonalności stwierdził, że uzasadnione cele, takie jak bezpieczeństwo narodowe lub zwalczanie poważnych przestępstw, są różne, a zatem mogą uzasadniać różne rodzaje ingerencji. Zob. wyrok TSUE z dnia 6 października 2020 r. w sprawach połączonych C-511/18, C-512/18 i C-520/18, La Quadrature du Net i in.
[40] Art. 78 ust. 3 i 4 DUAA, zmieniający art. 45 i 94 ustawy o ochronie danych z 2018 r.

z zadowoleniem przyjęłaby jednak bardziej szczegółowe informacje na temat interpretacji pojęcia „rozsądnego i proporcjonalnego wyszukiwania", również dlatego, że art. 14 dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych nie zawiera takiego elementu. EROD uznaje, że rzeczywiście mogą istnieć scenariusze, w których wysiłki administratora w celu zidentyfikowania i zlokalizowania informacji o osobie, której dane dotyczą, mogłyby zostać uznane za nieuzasadnione i nieproporcjonalne bez uszczerbku dla zasadniczej równoważności[41]. Ważne jest jednak, aby odpowiednio zdefiniować pojęcie „rozsądnego i proporcjonalnego wyszukiwania", które zdaniem EROD należy interpretować wąsko i w wystarczająco jednolity sposób. Właściwe organy powinny spójnie postrzegać to, co jest „rozsądne i proporcjonalne", czy to w oparciu o orzecznictwo, czy wytyczne organu nadzorczego, ponieważ stosowanie tego pojęcia mogłoby potencjalnie prowadzić do różnych standardów przestrzegania prawa dostępu, w szczególności w zależności od poziomu środków technicznych i organizacyjnych wprowadzonych przez administratora w celu rozpatrywania wniosków o dostęp. EROD zwraca się do Komisji o monitorowanie, czy prawo dostępu nie jest nadmiernie ograniczane.

2.1.8 Nadzór i środki zaskarżenia

35. EROD zauważa, że system nadzoru nad organami ścigania na podstawie DPA 2018 i ustawy z 2016 r. o uprawnieniach dochodzeniowo-śledczych, a także mechanizmy dochodzenia roszczeń dostępne na podstawie części 3 DPA 2018, ustawy z 2016 r. o uprawnieniach dochodzeniowo-śledczych i ustawy z 1998 r. o prawach człowieka pozostają w dużej mierze niezmienione. W szczególności nadzór w Zjednoczonym Królestwie nadal zapewniają − oprócz Biura Komisarza ds. Informacji − różni komisarze, a mianowicie Komisarz ds. Uprawnień Dochodzeniowo-Śledczych, wspierany przez innych komisarzy sądowych, a także Komisarz ds. Biometrii i Kamer Nadzorujących.

36. Jak wyjaśniła Komisja w motywie 97 projektu decyzji, ustawa z 2024 r. o zmianie ustawy o uprawnieniach dochodzeniowo-śledczych wprowadziła jedynie ograniczone zmiany, w szczególności przez ustanowienie zastępców Komisarza ds. Uprawnień Dochodzeniowo-Śledczych, którym Komisarz ds. Uprawnień Dochodzeniowo-Śledczych może przekazać określone uprawnienia, gdy nie jest w stanie wykonywać swoich zadań lub nie jest dostępny. Tacy zastępcy Komisarza ds. Uprawnień Dochodzeniowo-Śledczych muszą być komisarzami sądowymi i są powoływani przez Komisarza ds. Uprawnień Dochodzeniowo-Śledczych.

37. EROD z zadowoleniem odnotowuje, że wcześniejsze koncepcje zawarte w ustawie o ochronie danych i informacjach cyfrowych, która poprzedzała DUAA, dotyczące zlikwidowania funkcji Komisarza ds. Biometrii i Kamer Nadzorujących oraz przekazania ich zadań Komisarzowi ds. Uprawnień Dochodzeniowo-Śledczych zostały porzucone[42]. W związku z tym EROD zwraca się do Komisji, aby w toku monitorowania i w przyszłych wersjach projektu decyzji poświęciła większą uwagę i przedstawiła bardziej szczegółową ocenę roli Komisarza ds. Biometrii i Kamer Nadzorujących w systemie nadzoru.

38. Jak EROD podkreśliła już w opinii 14/2021, Biuro Komisarza ds. Informacji posiada niezbędne uprawnienia, które ściśle odpowiadają uprawnieniom organów nadzorczych państw członkowskich UE określonym w art. 58 RODO. Jednocześnie, jak wskazywała już EROD, istnienie skutecznych sankcji odgrywa ważną rolę w zapewnianiu poszanowania przepisów[43].

[41] Na przykład można by argumentować, że ma to miejsce w przypadku przeszukiwania skonfiskowanych urządzeń, które nie zostały jeszcze przeanalizowane ani odszyfrowane.
[42] Zob. https://www.gov.uk/government/organisations/biometrics-and-surveillance-camera-commissioner.
[43] Opinia EROD 14/2021, pkt 112.

39. EROD z zadowoleniem odnotowuje politykę przejrzystości Biura Komisarza ds. Informacji oraz dostępność danych statystycznych i analitycznych, w tym przykładów, dotyczących działań Biura Komisarza ds. Informacji w zakresie egzekwowania przepisów wobec organów ścigania[44]. W tym względzie EROD zauważa, że organ nadzorczy Zjednoczonego Królestwa preferuje udzielanie upomnień w przypadku naruszenia przepisów o ochronie danych przez siły policyjne. Godnym uwagi wyjątkiem jest zawiadomienie egzekucyjne wydane wobec prokuratury w styczniu 2024 r.[45] EROD pozytywnie ocenia również fakt, że od czasu przyjęcia decyzji wykonawczej 2021/1773 Biuro Komisarza ds. Informacji opublikowało liczne kodeksy praktyk, wytyczne, opinie i inne dokumenty zawierające wytyczne dla zainteresowanych stron.

40. EROD zauważa również, że wraz z wejściem w życie DUAA niezależny nadzór sprawowany przez Biuro Komisarza ds. Informacji, dotychczas zorganizowany jako organ jednoosobowy z osobowością prawną, zostanie przekształcony w nową strukturę przez ustanowienie podmiotu posiadającego osobowość prawną, a mianowicie Komisji ds. Informacji[46].

41. EROD przedstawia wstępną analizę możliwych skutków tej zmiany w swojej opinii 26/2025 w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji na podstawie rozporządzenia (UE) 2016/679, stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony danych osobowych przez Zjednoczone Królestwo. Uwagi i zalecenia zawarte w tej opinii są w pełni aktualne również w kontekście nadzoru i kontroli w dziedzinie ścigania przestępstw.

42. W szczególności EROD zwraca się do Komisji o uzupełnienie projektu decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony o dalsze szczegółowe informacje, zwłaszcza na temat struktury i organizacji Komisji ds. Informacji, powoływania i odwoływania członków Komisji ds. Informacji oraz w szczególności powoływania członków niewykonawczych Komisji ds. Informacji przez Sekretarza Stanu. EROD uważa również, że w przyszłych przeglądach Komisja powinna zwrócić szczególną uwagę na wyważenie przez Komisję ds. Informacji poszczególnych zadań i interesów. Ponadto EROD wzywa Komisję do podjęcia działań następczych w związku z wynikami konsultacji publicznych opublikowanymi przez Biuro Komisarza ds. Informacji 22 sierpnia 2025 r. dotyczących rozpatrywania skarg[47] oraz do monitorowania wynikających z nich polityk Komisarza ds. Informacji.

43. W świetle powyższego EROD ponownie podkreśla potrzebę ścisłego monitorowania przez Komisję stosowania uprawnień naprawczych i środków ochrony prawnej w odniesieniu do stron, których to dotyczy, w ramach ochrony danych w Zjednoczonym Królestwie.

3 PRZEGLĄD, OKRES OBOWIĄZYWANIA I PRZEDŁUŻENIE OBOWIĄZYWANIA DECYZJI

44. EROD zauważa, że obecny projekt decyzji obowiązuje przez sześć lat, przy czym datę wygaśnięcia ustalono na 27 grudnia 2031 r., oraz że Zjednoczone Królestwo nadal jest jedynym państwem trzecim, dla którego decyzje stwierdzające odpowiedni stopień ochrony zawierają klauzulę wygaśnięcia. EROD rozumie, że nowe ramy prawne zasługują na szczególną uwagę, i wzywa Komisję do uważnego monitorowania wdrażania DUAA, w tym najważniejszych kwestii podkreślonych w niniejszej opinii oraz

[44] Zob. np. szczegółowe zbiory danych dotyczących skarg odnoszących się do ochrony danych, dostępne pod adresem https://ico.org.uk/action-weve-taken/complaints-and-concerns-data-sets/data-protection-complaints/.
[45] https://ico.org.uk/action-weve-taken/enforcement/crown-prosecution-service-1/.
[46] Zob. nowy art. 114A DPA 2018 i art. 6 DUAA.
[47] https://ico.org.uk/about-the-ico/ico-and-stakeholder-consultations/2025/08/ico-consultation-on-draft-changes-to-how-we-handle-data-protection-complaints/; https://ico.org.uk/media2/nrljbhr2/proposed-dpt-framework-20250822.pdf.

wszystkich istotnych zmian w Zjednoczonym Królestwie w tym zakresie. EROD odnotowuje również, że „klauzula wygaśnięcia" jest połączona z obowiązkowym okresowym przeglądem przewidzianym w art. 36 ust. 3 dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych, który powinien odbywać się co najmniej raz na cztery lata.

45. EROD rozumie, że zamiarem Komisji jest przeprowadzenie pod koniec czteroletniego okresu przeglądu, na podstawie którego przygotuje ona publiczne sprawozdanie. EROD z zadowoleniem przyjmuje zamiar przeprowadzenia przeglądu, który służy innemu celowi niż klauzula wygaśnięcia i odgrywa ważną rolę w monitorowaniu ram prawnych, zwłaszcza pod względem rozliczalności. EROD wzywa zatem Komisję do przeprowadzenia przeglądu w terminie przewidzianym w art. 36 ust. 3 dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych, z uwzględnieniem również elementów określonych już w decyzji wykonawczej Komisji 2021/1773[48], a także wszelkich dalszych istotnych zmian.

46. Ponadto EROD rozumie, że analiza zawarta w decyzji wykonawczej Komisji 2021/1773 dotycząca zawieszenia i uchylenia tej decyzji[49] jest nadal aktualna. EROD uważa, że w celu zagwarantowania pewności prawa takie doprecyzowanie mogłoby znaleźć się w ostatecznej decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony.

47. EROD z zadowoleniem odnotowuje, że motyw 68 projektu decyzji odnosi się do roli EROD, a także grup społeczeństwa obywatelskiego i innych zainteresowanych stron w mechanizmie okresowego przeglądu, zgodnie z zaleceniami EROD 01/2021[50]. Jeżeli chodzi o praktyczne zaangażowanie EROD i jej przedstawicieli w przygotowanie i przeprowadzenie przyszłego przeglądu, EROD powtarza, że wszelka odpowiednia dokumentacja powinna być przekazywana EROD na piśmie z odpowiednim wyprzedzeniem przed przeglądem.

48. Biorąc pod uwagę szczególne cechy przedmiotowego projektu decyzji, EROD zwraca się do Komisji o jak najbardziej szczegółowe określenie i doprecyzowanie elementów dotyczących czasu obowiązywania, monitorowania, zawieszania, uchylenia, zmiany i przedłużenia obowiązywania decyzji.

W imieniu Europejskiej Rady Ochrony Danych

Przewodnicząca

Anu Talus

[48] Zob. motywy 165–167 decyzji wykonawczej Komisji 2021/1773.
[49] Zob. tamże, motywy 168–171.
[50] Pkt 19 zaleceń EROD 01/2021 w sprawie odpowiedniego stopnia ochrony przekazywanych danych osobowych na mocy dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych, przyjętych 2 lutego 2021 r.